

Quico Sabaté

GUIA DE LECTURA

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis
Àrea de Cultura
Servei de Biblioteques

Ajuntament de L'Hospitalet

Biblioteques de L'H
Tecla Sala

FRANCESC SABATÉ LLOPART (el Quico), un dels personatges més coneguts de la resistència contra el franquisme a Catalunya, hauria fet 100 anys el 30 de març del passat any.

La biblioteca Tecla Sala ha fet una selecció de llibres i pel·lícules que es poden trobar a les biblioteques de la ciutat amb la qual podreu conèixer una mica més d'aquest emblemàtic personatge de l'Hospitalet de Llobregat.

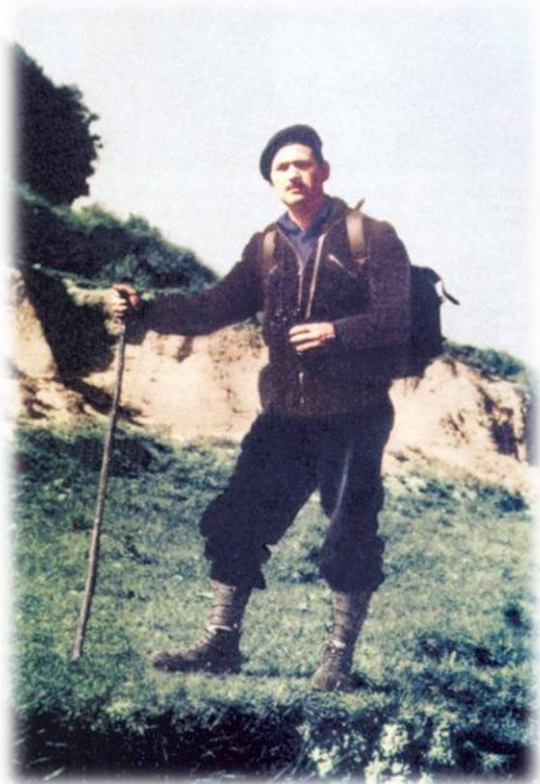
QUI ERA QUICO SABATÉ?

En Francesc Sabaté Llopert, més conegut com a Quico Sabaté, va néixer al 1915 a l'Hospitalet de Llobregat. Rebel des de en petit i militant de les Joventuts Llibertàries, s'afilià l'any 1931 al Sindicat d'Oficis Diversos de la CNT de l'Hospitalet de Llobregat perquè era llauner.

L'any 1935 atracà un banc de Gavà i, amb el seu germà Josep, va estar un temps al front amb la Columna Los Aguiluchos de la FAI. Va estar pres a la Model de Barcelona durant tot l'any 1938 i després tornarà al front amb la Divisió Durruti. Després farà de mecànic i, amb l'ocupació nazi, passarà a la clandestinitat, tot i que les seves accions seran molt puntuals. A Costoja (França), a només un quilòmetre de la ratlla fronterera de Girona, va establir el seu campament base, el refugi des d'on planificarà les diverses accions que durà a terme durant més de quinze anys. Compaginava treballs de lampista, llauner i agricultor amb la seva activitat antifranquista; robatoris a empresaris acabalats i entitats bancàries per a finançar activitats contra el règim, trasllat de propaganda antifranquista, sabotatges i activitats d'escamot urbà. Va ser detingut i empresonat a França per tinença il·lícita d'armes i explosius. En va sortir amb més ràbia que mai i va fundar la Federació Ibèrica de Grups Anarcosindicalistes i va començar a editar el diari *El Combate*.

A finals de 1959, Sabaté va realitzar el seu darrer viatge. Ell i quatre homes més van creuar la frontera evadint les patrulles, primer de la policia francesa i posteriorment de la Guàrdia Civil. Trobant-se refugiats en una masia van ser acorralats. Després d'un intens tiroteig, van morir tots els homes de la partida de Quico excepte ell, que va aconseguir fugir, encara que greument malferit, després de matar un guàrdia civil. Sense parar, va caminar tota la nit fins a arribar a agafar el tren que feia el trajecte Girona-Barcelona. Desesperat pels insuportables dolors de les ferides i la gangrena, va saltar del tren i va anar a cercar un metge però es va trobar un veí que el va delatar a crits.

Mentre forcejava amb l'home, va arribar la Guàrdia Civil i, després d'un tiroteig amb el sometent Abel Rocha, Quico Sabaté va caure mort. Eren poc més de les vuit del matí del 5 de gener de 1960. Tenia 44 anys.

Fonts bibliogràfiques:

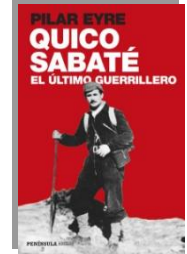
SÁNCHEZ i AGUSTÍ, Ferran. *Maquis a Catalunya: de la invasió de la Vall d'Aran a la mort del Caracremada*. Lleida: Pagès, 2005.

RODRÍGUEZ, Esther. *Els Maquis*. Valls: Cossetània, 2005.

SOBRE QUICO SABATÉ

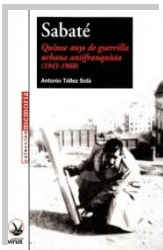
EYRE, Pilar. **Quico Sabaté, el último guerrillero**. Barcelona: Península, 2014.

Pilar Eyre nos brinda en este libro un retrato completo de Francisco Sabaté Llopart, conocido como el Quico, el último maquis en activo en el territorio español. Nacido en Hospitalet, máximo exponente de la guerrilla urbana junto con José Luis Facerías, Quico Sabaté volvió en numerosas ocasiones del exilio al que le condenó el final de la guerra civil para llevar a cabo acciones en contra del régimen de Franco.

TÉLLEZ SOLÁ, Antonio. **Sabaté: quinze anys de guerrilla urbana antifranquista (1945-1960)**. Barcelona: Virus, 2011.

Antonio Téllez narra la història de la lluita d'aquells que, acabada la Segona Guerra Mundial, van decidir que encara no havia arribat el moment de descansar. S'havia de continuar l'oposició fins acabar amb el règim sanguinari que s'havia imposat a l'Estat espanyol després de la Guerra Civil.

VARGAS GOLARONS, Ricard. **Quico Sabaté i la guerrilla anarquista**. [Barcelona]: Descontrol, 2015.

Quico Sabaté i la guerrilla anarquista és un treball col·lectiu, de diferents autors i autores, que recopila i actualitza la memòria sobre Quico Sabaté i la lluita de diferents grups d'acció de guerrilla urbana a Catalunya, que van actuar entre l'any

VENTURA, Joan. **Tren correu 1104: el darrer viatge del Quico Sabaté i els seus quatre companys**. Palau-solità i Plegamans: Edithot, 2010.

Tren correu 1104 reconstrueix què va passar durant els darrers moments de la vida d'en Quico Sabaté, incidint especialment en els darrers dinou minuts, i, també aclareix els detalls, fins ara ocults, de la mort dels quatre companys que formaven part del grup.

“El Quico Sabaté es va traçar una línear vital i no se’n va sortir mai. Va ser dramàticament sincer, honest i coherent. L’única escapatòria que tenia era sortir del camí que s’havia traçat i agafar una drecera. Però fer això hauria estat traïr una manera de fer, de ser i de sentir; hauria estat traïr una vida; hauria estat traïr-se a si mateix. No tenia escapatòria.”

ELS MAQUIS

Els maquis van ser els grups armats que van operar en territori espanyol, especialment a la serralada Cantàbrica, als Pirineus, a Catalunya, País Valencià, Aragó i Andalusia, després de la Guerra civil per oposar-se a la institucionalització del règim franquista.

Per a saber més..:

ARASA, Daniel. *La Invasión de los maquis: el intento armado para derribar el franquismo que consolidó el Régimen... y provocó depuraciones en el PCE*. Barcelona: Belacqva, 2004.

ARÓSTEGUI, Julio. MARCO, Jorge (eds.). *El Último frente: la resistencia armada antifranquista en España, 1939-1952*. Madrid: Los Libros de la Catarata, 2008.

BAIRD, David. *Historia de los maquis: entre dos fuegos*. [Córdoba]: Almuzara, 2008.

MARÍN, Dolors. *Clandestinos: el maquis contra el franquismo, 1934-1975*. Barcelona: Plaza & Janés, 2002.

RODRÍGUEZ, Esther. *Els Maquis*. Valls: Cossetània, 2005.

SÁNCHEZ i AGUSTÍ, Ferran. *El Maquis anarquista: de Toulouse a Barcelona por los Pirineos*. Lleida: Milenio, 2006.

SÁNCHEZ i AGUSTÍ, Ferran. *Maquis a Catalunya: de la invasió de la Vall d'Aran a la mort del Caracremada*. Lleida: Pagès, 2005.

“El maquis fou una alternativa als GTE, a l’Organització Todt i a l’STO, injustícies imposades per igual a francesos, espanyols i altres estrangers. Per als espanyols el maquis primer, i després els GE, foren una forma idealista de lluitar contra uns íntims amics de Franco. Per als francesos era la negativa a treballar de franc per a Hitler a pesar que s’haguessin d’amagar, deixant casa i família. Mentre que la paraula guerrillero és genuïna del castellà, maquis ve del mot cors macchia. Equival a bultra boscana, zona arbustiva, paisatge de matolls. Després l’epítet s’identificà amb el qui s’emboscava o s’amagava al bosc. En un principi, només era aquell que s’amagava del reclutament forçat. Posteriorment esdevingué sinònim de resistència i guerrilla.”

SERRANO, Secundino. *Maquis. Historia de la guerrilla antifranquista*. Madrid: Temas de Hoy, 2004.

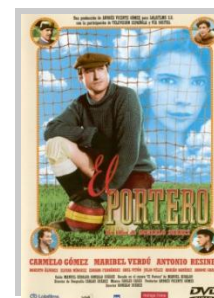
PEL·LÍCULES

El laberinto del Fauno.
Warner Bros, cop. 2009

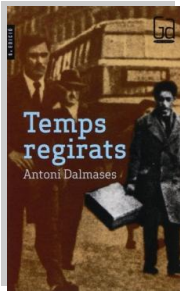

Y llegó el día de la venganza.
Sony, cop. 2011

El Portero.
Manga, 2000

NOVEL·LES

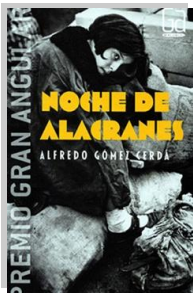

DALMASES, Antoni. **Temps regirats**. Barcelona: Cruïlla, 2003.

Buscant informació per fer un treball d'història, l'Albert troba una fotografia d'un maquis molt conegut, el Quico Sabaté, acompanyat d'un noi que sembla ell mateix. Intrigat, comença a investigar i gràcies a les explicacions de l'àvia descobreix que en realitat aquell noi era el seu avi, que va lluitar contra la dictadura franquista des de la clandestinitat ajudant el maquis.

GIMÉNEZ BARTLETT, Alicia. **On ningú no et trobi**. Barcelona: Destino, 2011.

Un psiquiatre de La Sorbona especialitzat en ments criminals viatja a la Barcelona de 1956. Vol portar a terme un estudi sobre el cas de Teresa Pla Meseguer, anomenada La Pastora, una dona acusada de vint-i-nou morts. Es tracta del maqui més buscat per la Guàrdia Civil, i s'ha convertit en una llegenda popular perquè segueix en llibertat.

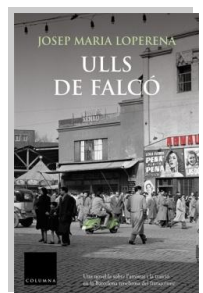

GÓMEZ CERDÁ, Alfredo. **Noche de alacranes**. Madrid: SM, 2008.

Para algunos Delgadina es una revolucionaria peligrosa que se ha unido a los maquis; mientras otros aseguran que es un ángel lleno de valentía. En realidad, Delgadina es una joven indefensa que lo arriesga todo para ayudar al chico que ama.

LOPERENA, Josep Maria. **Ulls de falcó**. Barcelona: Columna, 2006.

Barcelona 1956. El maqui i guerriller Josep Lluís Facerías, conegut com el Face, intenta atracar el Banc Central. Quan fuig de la policia, un desconegut, Alberto "El Dandi", el fa pujar al cotxe i l'amaga a casa seva. A partir d'aquest moment, s'estableix una estranya amistat entre els dos personatges -un nen de casa bona i un "delinqüent"- que els uneix amb un fort vincle.

"Va ser una acció desesperada. Massa calamitats en tan poc temps. Semblava que els hagués caigut al damunt, a ell i al Quico, una maledicció. La policia els tenia controlats des que havien matat Félix Gómez, un policia i antic excombatent, que dos dies abans els havia demanat la documentació a les Drassanes. La puta mala sort, es va lamentar Face. Però s'havien quedat sense cap cèntim i havien projectat l'atracament a França abans d'arribar a Barcelona."

